හොඳම ගීත රචනය, හොඳම ගායිකාව, හොඳම ගායකයා සඳහා ජනාධිපති සම්මාන ත්‍රිත්වයම තමන් අධ්‍යක්ෂණය කළ පූජා චිත්‍රපටයට හිමි වූ සතුට පවුලේ අය සමඟ බෙදා හදා ගනිමින්.

සිරිපාල සහ රන් මැණිකා චිත්‍රපටයේ තිරකතා රචක වශයෙන් හත් වැනි නවදිල්ලි චිත්‍රපට උළෙල නියෝජනය කළ අවස්ථාවේ දී ඉන්දීය අගමැතිනි ඉන්දිරා ගාන්ධි සමඟින්.

අපේ ජීවිත වඩාත් සුපුෂ්පිත වන්නේ එම ජීවිතවලට හිතර මානුෂික ලක්ෂණයන්ගෙන් හෙබි සද්ජනයන් එක් වූ කල්හිය. ධර්මසිරි ගමගේ නම් වූ සොඳුරු කලාකරුවා මගේ වෘත්තීය පුවත්පත් කලා ජීවිතයේ මට මුණ ගැසී ඇති එවන් උත්තමාංගයන්ගෙන් සපිරුණු මිනිසකු ලෙස හඳුන්වා දිය හැක්කෙකි.

ධර්මසිරි ගමගේ කලා ක්ෂේත්‍ර ගණනාවකම විහිද පැතිර ගිය ප්‍රතිභාවක් පැවෙති. මුලින්ම ඔහු කෙටි කතාකරුවෙකි, ඉතික්බිතිව කවියකු, ගීත රචකයකු, පුවත්පත් කලාවේදියකු, චිත්‍රපට තිර නාටක රචකයකු, චිත්‍රපට අධ්‍යක්ෂවරයකු හා පරිසර චාරිකා ලේඛකයකු යනාදී වශයෙන් හත්විධ කුසලතා විශද කළේය.

ගමගේ සූරීන් කලා ක්ෂේත්‍රයට ප්‍රවිෂ්ට වන්නේ කෙටි කතාකරුවකු ලෙසය. 1956 සමස්ත ලංකා කෙටි කතා තරගයෙන් ප්‍රථම ස්ථානය හිමි වූයේ ඔහු ලියූ 'ආදර සුවඳ' කෙටි කතාවටය. ජයග්‍රාහකයා තෝරන ලද්දේ 'ජනතා' පුවත්පතේ පාඨක ඡන්දයෙනි. ඉන් පසු 1958 වසරේ පැවති එබඳුම කෙටිකතා තරගයකින් ඔහු ලියූ 'ජීවිතයක සටහන්' නමැති කෙටි කතාවට ද පළමු තැන ලැබිණි.

'ඒ කාලේ මම 'ජනතා' පත්තරේට කෙටි කතා 73 ක් ලිව්වා. ඒ එකක්වත් පළ වුණේ නැහැ. මම ලියපු 74 වැනි කෙටිකතාව තමයි පළවුණේ'.

ගමගේ මහතා වරක් තම ලේඛන ජීවිතයේ ආරම්භක යුගය සමරමින් මා සමග කියා ඇත. එක රැයින් නවකතා, කෙටි කතාකරුවකු වී රාජ්‍ය සම්මාන දිනා ගන්නට ද පොරබදන ඇතමුන්ට ඔහුගේ මේ කැපවීම ආදර්ශයක් යැයි මම සිතමි.

ධර්මසිරි ගමගේ පුවත්පත් කලා ජීවිතය පටන් ගෙන ඇත්තේ 'සිංහල බෞද්ධයා' පත්‍රයේ සෝදුපත් කියවන්නකු වශයෙනි. ඉන් පසු ඔහු 1960 දී 'ලංකාදීප' පුවත්පතට බැඳුණේය. ඔහුගේ නිර්මාණශීලී ලේඛනය වැඩුණේ 'ලංකාදීපයේ' සිටියදී ඔහුට ඇසුරු කරන්නට ලැබුණු ජ්‍යෙෂ්ඨ පුවත්පත් කලාවේදීන්ගේ ආභාසයෙන් යැයි කීම නිවැරදිය. විශේෂයෙන් ශ්‍රී චන්ද්‍රරත්න මානවසිංහ, කරුණාසේන ජයලත්, මහානාම දිසානායක, පෙරමුණේ තිලක, දීගොඩ පියදාස වැනි ජ්‍යෙෂ්ඨයන්ගේ ආභාසයෙනි.

'මට මතකයි එක දවසක් දීගොඩ පියදාස මට දුන්න උපදේශයක්. යමක් ලියන කොට මුලින්ම හිතන්න ඕනැ ලියන දේ ගැන නෙමෙයි. නොලිවිය යුතු දේ මොනවද කියලයි. ඒක අදටත් ආධුනිකයන්ට හොඳ උපදේසයක්'.

ගමගේ මහතා මා හා එලෙස කියා ඇත.

ගීත රචකයකු ලෙස ස්වකීය ප්‍රතිභාව විදහා පෑමට ගමගේ සූරීන්ට නොමඳ ආභාසයක් වූයේ ශ්‍රී චන්ද්‍රරත්න මානවසිංහයන්ගේ ප්‍රිය සමාගමයි.

'මානවසිංහයන් කවියක් ලිව්වම ඒක මට පෙන්වන සිරිතක් තිබ්බා. මම ඒ කවිය කියවලා කිසියම් අඟැඩීමක් කරනවා. මානවසිංහයන් අලුත් පරපුරට ආදරය කළ සුන්දර පත්තරකාරයෙක්, සුන්දර කවියෙක්'.

ධර්මසිරි ගමගේ ප්‍රකට සංගීතඥ ආර්. ඒ. චන්ද්‍රසේනගේ ගුවන් විදුලි වැඩ සටහනකට ගීත නාටක ශෛලියෙන් ගීත කීපයක් රචනා කළේය. එය ඔහුගේ ගීත රචනා ජීවිතයේ ආරම්භයයි. ඔහු ලියූ පළමු ඕලු ගීතය (ඕ මාගේ ප්‍රේම මාතා) ජී. එස්. බී. රානි පෙරේරා විසින් ගායනා කරන ලදී. ගමගේ සූරීන් ලියූ එම මුල්ම ගීතය මවු ගුණ ගීතයක් වීම සුවිශේෂත්වයකි. සිංහල දෙබස් කැවූ 'අම්බපාලි' චිත්‍රපටයට ගීත කීපයක් ලිව්වත් ගමගේ ගීත රචකයකු ලෙස මතුවූයේ 'සැනසුම කොතැනද' චිත්‍රපටයට ලියූ ගීතාවලියෙනි. එම චිත්‍රපටයේ එන සියලු ගීවල කර්තෘත්වය ඔහුගේය. 'සුළං කුරුල්ලෝ', 'ආදරයේ රන් විමනේ', 'සංසාර ගමනේ තණ්හා ආශා', 'සංකිණි සුරතල් සටන සරුංගල්', 'තරුණ හිතක මිහිර රැගෙන ආපු කුරුල්ලා' එම ගී සමූහයයි. එම ගීත අදටත් ජනප්‍රිය නොවේද?

මෙරට ගීත වංශයේ ජනප්‍රියම ගීත රචකයා කරුණාරත්න අබේසේකර බව සැබෑය. ජනප්‍රිය ගීත රචකයකු ලෙස ගමගේ දෙවැනි වන්නේ ඔහුට පමණකැයි කීම සාධාරණය.

'සුළං කුරුල්ලෝ'
'රැන ගිරා ජෝඩුවයි'
'රුං රුං රුං රුං මීමැස්සෝ'
'මාගේ පුතුට මල්'
'ලෝකේ ජීවත්වන්නට
ලස්සන ඕනෑ වේ'
'චන්දන ඇල්ලෙන් නාලා'
'ආදර මල් පවනේ'
'අම්මාවරුනේ'

වැනි ගමගේ ගේ පත්තිඳින් ලියවුණු ගීවල අසීමිත ජනප්‍රියත්වය ගැන අමුතුවෙන්ම කිව යුතුද?

ධර්මසිරි ගමගේ ප්‍රේම ගී, මවු - පිය ගුණ ගී රැසක් ලියා ඇත. ඒ සියල්ලෙන්ම ප්‍රකට වන එක් සුවිශේෂ ලක්ෂණයක් ඇතැයි මම සිතමි. ඒ නම් උදාර මනුෂ්‍යත්වයයි. ඔහු 'නුලවාලි' චිත්‍රපටයට ලියූ (සුනිල් එදිරිසිංහ ගයන) 'කුඩා ගමේ මද්දහනේ' ගීතය අපි සැලකිල්ලට ගනිමු. එම ගීතයේ අවසන් පද හතර මෙසේය.

ආල වඩන අකුරු පහේ තේරවිල්ල සකී
රට නිදන තනි පැදුරේ දුටු සිහිනේ සකී
ආලේ බිඳුණු දකුම්කට කඳුළු හෙළනු සකී.
ආල වඩනයන තේරුම් බෝසත්කම සකී

මේ විශිෂ්ට ගේය පද රචකයා අතින් ලියවුණු 'සුළං කුරුල්ලෝ', 'ආදරයේ රන් විමනේ', 'ආදර තිල් දූපේ', 'රැන ගිරා ජෝඩුවයි', 'චන්දන ඇල්ලෙන් නාලා' වැනි ගීත ගත්තත් ඒවා මොන තරම් ප්‍රේමාන්විතදැයි විමසා බලනු වටී.

එසේම 'අම්මාවරුනේ' වැනි මවු ගුණ ගීතයත් 'දරු දුක උහුලා - තනිව වැලපෙනා' වැනි පිය ගුණ ගීතයත් ගත් විට ඒවායින් උද්ධරණය වන්නේ අති උත්තරීතර වූ මානුෂිකත්වයයි.

මහමෙර වැනි බර
සිතින් උසුලනා
බුදු බව ලබනා
පියවරු වෙසෙනා
පූජා... පූජා වේවා

ධර්මසිරි ගමගේ - කේමදාසයන්ගේ 'තවරැල්ල', 'රතු මල්' යන ගීත නාට්‍යවලට පිටපත් රචනා කළේය. ඔහුට කේමදාසයන් සමඟ විත සංචාරයක නිරත වන්නට ලැබුණේ ද 'තවරැල්ල' නිසාය. චීනය නගරයේ හා තවත් නගර කීපයක 'තවරැල්ල' ගීත නාටකය රඟ දැක්විණි. එම චීන සංචාරයේදී මා ඕ සේතුං හා චෞ එන් ලායි වැනි චීන ජන නායකයන් හා එකම වේදිකාවක් මත හිඳ සිටිමින් දුටු නිත්‍ය මැයි දින සංදර්ශනය නැරඹීම තම ජීවිතයේ අති උදාරතර අවස්ථාවක් ලෙස ගමගේ සූරීහු සැලකූහ.

පුවත්පත් කලාවේදියකු ලෙස ගමගේ පෑ කුසලතාව විශිෂ්ට එකකි. වෙනත් මාධ්‍යවේදීන්ගේ අවධානයට හසු නොවන විෂය ක්ෂේත්‍ර කෙරෙහි ඔහු යොමු වූයේය. මරු සිරා (ඩී. ජේ. සිරිපාල) ගේ කතාව, ලියෝ ෆොනිකා පෙම් පුවත, හිරගෙදර අලුගෝසුවා වූ ලුවිස් සිංඤෝගේ කතාව අල්ලා ඔහු ලියූ විශේෂාංග ලිපි පාඨකයන්ගේ සිත් පැහැර ගත්තේය. මෙයින් මරු සිරාගේ කතාව මෙරට ගවේෂණාත්මක පුවත්පත් කලාවේ අතිශය වැදගත් අවස්ථාවක් ලෙස ජනමාධ්‍ය විද්වත්හු සලකති.

දිනක් 'ලංකාදීප' අනුරාධපුර වාර්තාකරු තිස්සංග කදනාරච්චි මරු සිරා ලියූ කවි කීපයක් 'ලංකාදීපය' කාර්යාලයට රැගෙන ආවේය. එම කවි කියැවූ ගමගේ මහතාට නැගුණු පැනය වූයේ මෙවන් කවි සිතක් ඇති තරුණයකු දමරිකයකු, මිනීමරුවකු වූයේ කෙසේ ද යන්නයි. සිරිපාලගේ සැබෑ ජීවන කතාව සොයා යෑමේ ගමනක මුල එය විය. ගමගේ මහතා මරු සිරා නිතරම ගැවසුණු රජරට ප්‍රදේශයේ අනුරාධපුර, කාලියපුර, පුලියන්කුලම, තන්තායම්කුලම, රඹෑව, ඇලයාපත්තුව, විලච්චිය, තඹුත්තේගම, කුඹිච්චියම්කුලම වැනි ගම් තරා ගොස් මරු සිරා ගැන තොරතුරු සෙව්වේය. ඒ ගමන්වලදී ඔහුට කුසට අහරක් නැතිව බඩගිනි තාමින් ද, නිසි නවාතැන් පළක් නැතිව ගල් ගුහාවලද රැය ගත කරමින් ද තොරතුරු ක්‍රියාවේ නිසි ලෙස මෙට සිදු විය.

ගමගේ මහතා මරු සිරාගේ ජීවිතයට සම්බන්ධව සිටි රන් මැණිකා, ලයිනල්, සීමන් අප්පුගේ බිරිය ලිලි නෝනා, සියදස

ආදර රන් විමනේ පෑයූ මැණික් සඳ

ගේ හැකිත් වැනි චරිත මුණ ගැසී මරු සිරා ගැන තොරතුරු විමසුවා පමණක් නොව පොලිස් හා උසාවි වාර්තා පිරික්සමින් ද, පොලිස් නිලධාරීන් හා බන්ධනාගාර නිලධාරීන් සමඟ සම්මුඛ සාකච්ඡා පවත්වමින් ද එකී තොරතුරු පිළිබඳ නිරවද්‍යතාවය තවදුරටත් තහවුරු කර ගත්තේය.

මරු සිරාගේ චරිතය පිරික්සා බැලීමෙන් ගමගේ මහතාට සාක්ෂාත් කර ගැනීමට වුවමනා වූයේ උපතින් හොඳ මිනිසකු වූ, අම්මා බුදු වෙච්චා යැයි කියූ සිරිපාල මිනීමරුවකු වූයේ, මරුවා සමඟ වාසෙට ගියේ කාගේ වරදින්ද යන්නයි. මේ ගවේෂණයෙන් ඔහු විශද කළේ සමාජ ක්‍රමයේ වරදින් සිරිපාල නොමඟ ගිය බවයි. මිනීමරුවකු දෙස වුව මානව භක්ති පූර්වකව බැලීමේ දෘෂ්ටියක් ගමගේ මහතා තුළ පිහිටා තිබූ ආකාරය මරු සිරා කතාවෙන් ස්ඵුට වෙයි.

පිටපත් 80 දහස ඉක්මවූ අලෙවියක් තිබූ 'ශ්‍රී ලංකාදීප' පත්‍රය පිටපත් එක් ලක්ෂ විසි දහස් දක්වා ශීඝ්‍ර නැගීමක් පෙන්නුම් කළේ 'මරු සිරා' කතාව පළවීමෙනි. මරු සිරා කතාව සිනමාවට නැගූ අධ්‍යක්ෂ අමරනාත් ජයතිලක වරක් කියා තිබුණේ බංකොලොත් පුවත්පත් ආයතනයක් ගොඩ ගත්තේ මරු සිරා කතාව නිසා බවය.

හිරගෙදර අලුගෝසු තනතුර දැරූ ලුවිස් සිංඤෝ ගැන ගමගේ ලියූ විශේෂාංග පෙළද අනර්ඝය. තම ජීවිතයේ තමාට මුණ ගැසුණු අපූර්වතම මිනිසා ලුවිස් සිංඤෝ බව ගමගේ මහතා මා හා කියා ඇත.

'ලුවිස් සිංඤෝ මිනිසුන් 700 ක් පෝරකයට යවලා තියෙනවා. ඒක ඔහුගේ රස්සාව. එහෙත් ඔහු පුදුමාකාර මානව දයාවෙන් යුත් මනුෂ්‍යයෙක්. මට ලුවිස් සිංඤෝ මුණ ගැසුණේ මරු සිරා එල්ලලා මැරුව ද නැතිනම් මරලා එල්ලුව ද කියන ගවේෂණය කරන්න ගිය ගමනකදියි. අලුගෝසුවා කිව්වම මගේ හිතේ මැවුණේ මහා රුදුරු පෙනුමක් තියෙන පුද්ගලයෙක්. නමුත් ලුවිස් සිංඤෝ ඉතාම අහිංසක මනුස්සයෙක්. මම ඔහුගෙන් ඇහුවා මිනිස්සු 700 ක් මැරුවම ඒක පාපයක් වෙන්නෙ නැද්ද කියලා. ඔහු අපූරු උත්තරයක් දුන්නා. 'පාපයක් තියෙනවා නම් මහේස්ත්‍රාත් තීන්දු දුන්න නඩුකාර උන්නාන්සේලාගේ ඉහට උඩින් තමයි යන්නේ කියලා ඔහු කිව්වා. මට 'පූජා' චිත්‍රපටය නිර්මාණය කරන්න වස්තු බීජ වුණේත් මේ ලුවිස් සිංඤෝ.

ධර්මසිරි ගමගේ චිත්‍රපට තිරනාටක රචකයෙක් ද වෙයි. ඔහු එකී මාධ්‍යයට අවතීර්ණ වූයේ 'ආදරවන්තයෝ' චිත්‍රපටයේ තිර නාටකය ලිවීමෙනි. ඊට පසු වාණිජ මට්ටමේ චිත්‍රපට ගණනාවකට කතාව හෝ දෙබස් හෝ තිර නාටකය හෝ ලීවේය. ඒ අතරින් ඔහු කතාව ලියූ 'හතර දෙනාම සූරයෝ' වඩාත් සුවිශේෂ චිත්‍රපටයකි. එය මෙරට ජනප්‍රිය සිනමාවේ සාර්ථක චිත්‍රපටයක් ලෙස විචාරකයන් විසින් සලකනු ලබයි.

ගමගේ මහතා ලියූ තිර නාටක තුනක් මගේ නොමඳ ප්‍රශංසාවට පාත්‍ර වෙයි. ඒ 'සිරිපාල සහ රන්මැණිකා', 'එයා දැන් ලොකු ළමයෙක්' (ධර්මසේන පතිරාජ සමඟ එක්ව) සහ 'සරුංගලේ' ය. 'සරුංගලේ' චිත්‍රපටයේ කතා සංකල්පය ගාමිණී ෆොන්සේකාගේය. එහෙත් ඒ ඇසුරෙන් කතාව නාට්‍යීය ලෙස ගොඩ නැගුවේ ගමගේය.

තිර නාටක රචනයෙන් ලද අත්දැකීම් ඔස්සේ ගමගේ මහතා පසු කලෙක චිත්‍රපට අධ්‍යක්ෂණයට ද පිවිසුණේය. 'යස ඉසුරු', 'පූජා' ඔහු නිර්මාණය කළ චිත්‍රපට දෙකකි. මෙයින් 'පූජා' ඉතාම අනුවේදනීය කතාවක් රැගත් සිනමාපටයක් විය. එහි එන කතාවට අනුව අලුගෝසුවකුට තම පුතු පෝරකයට යැවීමට සිදු වෙයි. එබඳු කතාවක් කොතරම් හදවත් කම්පා කරවනසුලුද?

ගමගේ මහතා 1977 දී ලේක්හවුස් ආයතනයට බැඳුණි. ඔහු 'සිළුමිණ', 'දිනමිණ' වැනි පුවත්පත්වල වගකිව යුතු තනතුරු දරා ඇත. ගමගේ මහතා අනු ගණන්වල මුල් භාගයේ දී ආරම්භ කළ 'යොවුන් ජනතා' පුවත්පතේ කර්තෘ ධුරයට පත් කෙරිණි. එකල නවක කවි කිවිඳියන් රැසක් දෙරට වැඩියේ 'යොවුන් ජනතා'ව ඔස්සේය. එසේම ගමගේ මහතා අලුත් ලේඛක ලේඛිකා පරපුරකට ද තම පුවත්පතින් අත දුන්නේය. රන්ජිත් අමරකීර්ති පලිහපිටිය, බණ්ඩාර ඇහැලියගොඩ, සෙනරත් ගොන්සාල්කෝරාළ, අතුල ජයදේව, චන්ද්‍රසිරි දොඩන්ගොඩ, සුනන්ද රණසිංහ, පුෂ්පා ඉලංගත්තිලක, යමුනා මාලිනී ද සිල්වා, විපුල හේවාවලිමුනි, ගාමිණී අබේරත්න, රන්ජිත් මල්ලියාවඩු, සෙනරත් බන්දුනාථ දසනායක, ඩබ්ලිව්. ජී. සීතා රංජනී, කේ. එම්. අයි. ස්වර්ණසිංහ, උපාලි සමරසිංහ, ආරියවංශ අබේසේකර, නිල්ලකී ක්‍රිස්ටෝෆර්, දමෙගොඩ ජී. ජිනදාස යනාදි වශයෙන් නම් ගණනාවක් ඊට උදාහරණ ලෙස දක්විය හැකිය.

2002 වසරේ පැවති ධර්මසිරි ගමගේ ප්‍රසාද ප්‍රණාම උළෙලට 'යොවුන් ජනතා' පුවත්පතින් දෙරට වැඩි කවි කිවිඳියන් හා නිර්මාණ ශිල්පීන් පන්සිය දෙනකු සහභාගී වන බව එම උළෙල වෙනුවෙන් මුද්‍රිත ආරාධනා පත්‍රයේ සඳහන්ව තිබිණි. එයින් සාක්ෂාත් වන්නේ 500 කට වඩා ආධුනිකයන් පිරිසක් ගමගේ මහතාගේ පහස් වැටෙන් කලා ලෝකය ආලෝකවත් කර ගත් බව නොවේ ද?

'යොවුන් ජනතාවෙන්' බිහි වූ ආධුනිකයන් ද එක්කොට 'යොවුන් පහන් වැට' නමින් සංවිධානයක් ද පිහිටුවාලූ ගමගේ මහතා එම සංවිධානය මඟින් රට පුරා යොවුන් ලේඛක වැඩමුළු පැවැත් වූයේය. වරක් කොග්ගල මාර්ටින් වික්‍රමසිංහ ජනකලා කෞතුකාගාර භූමියේ පැවති එවන් වැඩ මුළුවකට මම ද සහභාගී වීමි. එය ඉතාම සාර්ථක ලේඛක වැඩ මුළුවක් වූයේය.

'යොවුන් ජනතා' පුවත්පතේ සේවය කළ යුගය තම ජීවිතයේ ලස්සනම දවස් ලෙස ගමගේ මහතා සැලකුවේය. එසේම තම ජීවිතයේ කනගාටුදායකම දවස ලෙස ඔහු සැලකුවේ 'යොවුන් ජනතා' පුවත්පත නතර කර දැමූ දිනයයි.

'එදා මගේ ඇස්වලට වතුරක් නෙමෙයි, හිතටත් කඳුළු ආපු දවසක්. මගේ හදවතේ හුස්ම මදකට නතර වුණා සේ එදා මට දැනුණා'.

ගමගේ මහතාගේ ජීවිතය අවසාන භාගයේදී ඔහු වැඩි ජන අවධානයකට පාත්‍ර වූයේ පරිසර චාරිකා ලේඛකයකු වශයෙනි. මොහු පරිසරය ගැන ලිවීමට මුල පිරුවේ 'සිංහල බෞද්ධයා' පුවත්පතේ සේවය කළ වකවානුවේදීමය. එම පුවත්පත් ආයතනයට නිතරම වැඩම කළ තෙල්ලමුරේ ආනන්ද හිමියන්ට 'දිවා ගුහාව' සොයා ගැනීමේ නැඹුරු වුවමනාවක් තිබිණි. උන්වහන්සේ ඒ ගැන ගමගේ මහතාට ද කීවේය.

එයින් ඔහුගේ ද කුතුහලය ඇවිස්සිණි. බලංගොඩ [illegible] දැනගන්ට ලැබිණි. ගමගේ මහතා ආනන්ද හිමියන් ද කැටුව මහ වනයේ දින තුනක් තිස්සේ ඇවිද්දේය. අවසානයේ ඔවුහු දිවා ගුහාව සොයා ගත්හ. නාඳෙල කන්ද වනගත ගම්මානයේ දිය ඉණි ඇල්ලට නුදුරින් දිවා ගුහාව දැකගන්ට ලැබිණි. පරිසර චාරිකා ලේඛනයට තමා තුළ උනන්දුවක් ඇති කළේ තෙල්ලමුරේ ආනන්ද හිමියන් බව ගමගේ මහතා ගෞරව පූර්වකව සිහිපත් කළේය.

ගමගේ මහතා හාමල් උයන, රෝස තිරුවානා කඳුපෙළ, මාදු ගඟ, පාහියංගල, වස්ගමුව, හෝර්ටන් තැන්න, මුතුරාජවෙල වැනි රමණීය ස්ථාන ගැන ලියූ පරිසර චාරිකා සටහන් පාඨකයන්ගේ සිත් වචිත්‍රවයෙන් පුරවාලූයේය.

ඔබ අපේ රටෙන් – වෙන රට රාජ්‍යවලත් නුගක් ඇවිදලා තියෙනවා. ඒ අතරින් ඔබ දුටු වඩාත්ම සුන්දර තැන් මොනවාද?

මම වරක් ගමගේ මහතාගෙන් ඇසීමි. ඔහු ඊට දුන් පිළිතුර මෙපරිද්ය.

'සුන්දර තැන් නුගාක් තියෙනවා. නමුත් අපේ වනන්තර තරම් සුන්දර තැන් තවත් නැහැ. අපේ දිය ඇලි එකකට එකක් වෙනස්. බැලූ බැල්මට ඔක්කොම එක වගේ පේන්න පුළුවන්. නමුත් පියුමට බැලුවොත් මේවා එකකට එකක් වෙනස් බව පැහැදිලියි. එක දිය ඇල්ලක් හරියට මුනිවරයෙක් වගේ නම් අනෙක් දිය ඇල්ල ඇද හැලෙන්නේ නලඟනක් වගේ. මේ හැම දිය ඇල්ලකම කතා කරන ඉතාම රමණීය භාෂාවක් තිබෙනවා. ඒ භාෂාව තේරුම් ගන්න පුළුවන් නම් අපූර්ව කවියක් අහන්න අපිට පුළුවන්. අනික දිය ඇල්ලක, ගඟක නාන එකෙන් ලෙඩ රෝග හොඳ වෙනවා. මෙතැන බෙහෙත් පැළෑටිවලින් හේදිච්ච වතුරයි ඇඟට වැටෙන්නේ. ඒ නිසා මේ වතුර ඖෂධයක්.'

ගමගේ මහතා එක් මිහර පෝද සඳපහන් රැයක සීගිරි පර්වත මතට නැග සීගිරි අප්සරාවන් බැලීමට ගිය ගමන ඉතාම රසවත් එකකි. ඒ අළලා ඔහු ලියූ ලිපියේ මෙසේ දක්වා තිබිණි.

'දහවල් කාලයේ දකිනවාට වඩා අපූරු සුන්දරත්වයක් ඔවුන්ගේ (සීගිරි අප්සරාවන්ගේ) මුහුණේ දැවටී ඇත. සඳ එළිය වැටී ඔවුන්ගේ මුහුණු රන් පැහැයෙන් බැබළේ. එක් සීගිරි යුවතියකගේ අතේ ඇති මල් වට්ටිය සඳ පැන් දියරෙන් දෝවනය වෙයි. ඈ සමඟ සිටින යෙහෙළියගේ අතේ ඇති නිල් මහනෙල් මල සඳ විලේ රාත්‍රියේ පිපුණු කුසුමක් වැන්න. 'රත්වන්' යන වදන මේ ළඳුන්ට වඩාත්ම ගැළපෙන්නේ ඔවුන් සඳඑළියේ සක්මන් කරන මේ රාත්‍රියේදීය. සඳ විලෙන් උඩට මතු වූ මේ යුවතියන්ගේ උඩුකය ඔබ සිතට පිවිතුරු හැඟුමක් ගෙන එයි. ඔවුන්ගේ මනෝරම්‍ය හැඩරුව ඔබ සිත නිවීමට පත් කරයි. මේ නිහඬ රැයේ ඔවුහු ඔබ හා පිළිසඳරේ යෙදෙති'.

පරිසර චාරිකා සටහන්වලදී ඉතාම විචිත්‍රවත් භාෂා ශෛලියක් භාවිතා කිරීමට ද ගමගේ මහතා සමත් වූයේය.

'මම ලියන්නේ මම විඳපු අත්දැකීම් පාඨකයන්ට දැනෙන විදියටයි. ඔවුන්ගේ හිතට චිත්‍ර රූප මැවෙන්න ලියන්න ඕන. අපි මාදු ගඟ ගැන ලියන කොට කඩොලාන අස්සේ නාදලූ පින්න වැටිලා ඒ පින්න ඇගේ තැවරිලා දැනෙන සීතල පාඨකයන්ට දැනෙන්න ඕන. එතකොටයි ඒ ලිපිය සාර්ථක වෙන්නේ'.

ගමගේ මහතා ඒ ගැන මා හා එසේ කියා ඇත. ඔහු ලියූ 'මහ රැ සඳ එළියේ සීගිරි ගල මුදුනේ' නම් වූ ලිපිය කියවද්දී පාඨකයන්ට සීගිරි ඇලකමන්දාවේ සිටින්නාක් වැනි හැඟීමක් ඇති වුවා නොත් එය පුදුමයට කාරණාවක් නොවේ.

1996 දී ඇරඹුණු 'රසඳුන' පත්‍රයේ ආරම්භක කර්තෘ වශයෙන් ගමගේ මහතා කටයුතු කළේය.

ධර්මසිරි ගමගේ වචනයේ පරිසමාප්ත අර්ථයෙන්ම මානව දයාවෙන් ආඪ්‍ය වූ කලාකරුවෙකි. ඔහු ඇතැම් කලාකරුවන් මෙන් කලා නිර්මාණවලින් පමණක් මානව භක්තිය ප්‍රකට කළේ නැත. තම මව, පියා සහ බිරියට මෙන්ම ආධුනික ලේඛකයන්ට පෑ ආදරය, දයාව, කරුණාව, සෙනෙහස, ළෙන්ගතු බව අපි අත් දැක ඇත්තෙමු. සත් වසරක් අංශභාගයෙන් ඔත්පළව ලෙඩ ඇඳට වැටී සිටි තම ප්‍රියාදර බිරියට දිවාරාත්‍ර උවටැන් කළේ ගමගේ මහතා බව ඔහුගේ ජීවිතයට සමීප කවුරුත් දැන සිටි කාරණයකි.

'සීතා ඔයා මට අවස්ථාවක් ලබා දුන්නා කියා හිතන්න. මම ඔයාගේ සහකරු, ඇත්තටම සහකරු කියන එකේ තේරුම ඒකයි. විවාහයට 'සරණ බන්ධනය' කියලා කියන්නෙත් ඒකයි. මම මේක හරිම ආසාවෙන් කරන්නේ'.

ගමගේ මහතාගේ ඇප උපස්ථාන දැක ඉහිලුම් ගන්නා ප්‍රිය බිරිය සීතා කිසිවක් දොඩන විට ගමගේ මහතා ඊට පිළිතුරු දෙන්නේ එපරිද්දෙන් ඇ සනසාලමිනි. ඔහු එවන් වූ අනුත්තර මිනිසෙකි.

- සුනිල් මිහිඳුකුල

'පූජා'

'යස ඉසුරු'